bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2020

БӨЛІМ: АШЫҚ САБАҚТАР

Ахмет Байтұрсынұлы «Егіннің бастары» мысалы. Әке өсиеті. Ахмет атаға хат.

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
23.05.2020	https://bilimger.kz/68382/

БҚО,Теректі ауданы,Юбилейный ауылы
Госплемстанция ЖОББМ
Қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
Бейбитова Балжан Мұратқызы

Ұзақ мерзімді жоспар тарауы: Адамгершілік — асыл қасиет
Күні: 14.01.2020 ж. Мұғалімнің аты жөні: Бейбитова Б.М
Сынып: Қатысқандар: Қатыспағандар:

Сабақ тақырыбы Ахмет Байтұрсынұлы «Егіннің бастары» мысалы. Әке өсиеті. Ахмет атаға хат.
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сәйкес) 5 Т/Ж3. Көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу
5.2.4.1 — көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу

Сабақ мақсаттары Барлық оқушылар орындай алады: көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат жазады
Оқушылардың көпшілігі орындай алады: көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашады
Кейбір оқушылар орындай алады: тақырып мазмұнына сай өлең жазады
Бағалау критерийі — образын ашады
— тақырып мазмұнына сай өлең жазады
— авторға хат жазады
Тілдік мақсаттар Пәнге қатысты сөздік қор мен термин: портрет, образ, хат, тәкаппарлық, өсиет
Диалог пен жазу үшін қолданылатын тіркестер: егіннің бастары, жалғыз бидай, көкке қарап, сарша тамыз, әке жауабы, бала сұрағы
Құндылықтарға баулу шығармашылық және сын тұрғыдан ойлайды
қарым-қатынас жасау қабілеті артады

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Пәнаралық байланыс Сабақта АКТ пайдалану арқылы информатика, «Бес жолды өлең» әдісі арқылы қазақ тілі пәндерімен байланыс орнатылады
Алдыңғы білім
3 мин. Суретпен жұмыс. Дәні жоқ егіннің басы, Дәнге толы егіннің басы.

-Балалар, суреттен нені байқадыңдар ?
-Бидайды
-Сендер бидай туралы қандай мәлімет білесіңдер? –деп тақырыпты оқушыларға ашқызу. Бидай бүкіл әлемдегі негізгі азық көзі болып табылады. Азық — түлік өнімі ретінде бидайдың көптеген бағалы қасиеті бар. Бидай дәні — аса құнарлы да қуатты азық. Ал, ендеше Қазақстан картасынан елімізде бидай өсіретін өңірлерді көрсетейік. Батыс, Орталық, Шығыс, Оңтүстік Қазақстан облыстарында

Сабақ барысы
Сабақтың жоспарланған кезеңдері Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері Ресурстар
Сабақтың басы
7 мин.

Мұғалімнің кіріспе сөзі: Балалар, біз бүгін А. Байтұрсыновтың «Егіннің бастары» мысал өлеңі. Әке өсиеті. Ахмет атаға хат тақырыбын өтеміз.
Сабақ мақсатын түсіндіру. 5.Т.ЖЗ. Көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу
5.2.4.1 — көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу

Бірлескен оқыту. Оқулықтан мәнерлеп оқушыларға оқыту
Суреттер

Сабақтың ортасы
23 мин. ТАПСЫРМА
Дәні көп бидай. «Венн диаграммасы» арқылы дәні көп бидай мен дәнсіз бидайды салыстырыңдар
Мысал бойынша сұрақ.Неліктен баланың көзі дәні жоқ бидайға түсті?Тәкаппарлық дегенге қалай түсінесіңдер?
Рөлге бөліп сахналау
Дескриптор
-дәні көп бидай мен дәнсіз бидайды салыстырады
— мысал өлең туралы пікірлерін білдіреді
— мысал өлеңді сахналастырады
(Тәкаппарды Тәңірі сүймес. Асқанға аспан да аласа.)
Интербелсенді тақта,

Флипчарт, маркерлер

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың соңы

7 мин. ҚБ Ахмет атаға хат жазу

Кері байланыс семантикалық картамен жұмыс

Қосымша ақпарат «Артық болмас-білгенің» 81 бет

Сабақ бойынша рефлексия

«Бес жолды өлең» әдісі Бидай

Ықшамсабақ қорытындысы

Табысты болған екі нәрсе:

1.

2.

Сабақты жақсартатын екі нәрсе:

1.

2.

Үй тапсырмасы «Тәкаппарлық деген не?» тақырыбында ойтолғау жазу Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау

Интербелсенді тақтаның қауіпсіздігін сақтау

Семантикалық кесте «Кейіпкерлер сөйлейді»

Кейіпкерлер сөзінен үзінді Әке Бала

Бір іске тұрмын мен қайран қалып...

Өзгесі төмен қарап бүгілгенге,

Ойлама кем екен деп бәрі сонан

Сұқтанба құр сорайған қарасына...

Өзіне өзгелерді тең көрмейтін,

Соншама бұл бидайдың дәні көп пе?

Семантикалық кесте «Кейіпкерлер сөйлейді»

Кейіпкерлер сөзінен үзінді Әке Бала

Бір іске тұрмын мен қайран қалып...

Өзгесі төмен қарап бүгілгенге,

Ойлама кем екен деп бәрі сонан

Сұқтанба құр сорайған қарасына...

Өзіне өзгелерді тең көрмейтін,

Соншама бұл бидайдың дәні көп пе?

Семантикалық кесте «Кейіпкерлер сөйлейді»

Кейіпкерлер сөзінен үзінді Әке Бала

Бір іске тұрмын мен қайран қалып...

Өзгесі төмен қарап бүгілгенге,

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Ойлама кем екен деп бәрі сонан
Сұқтанба құр сорайған қарасына...
Өзіне өзгелерді тең көрмейтін,
Соншама бұл бидайдың дәні көп пе?

Семантикалық кесте «Кейіпкерлер сөйлейді»

Кейіпкерлер сөзінен үзінді Әке Бала
Бір іске тұрмын мен қайран қалып...
Өзгесі төмен қарап бүгілгенге,
Ойлама кем екен деп бәрі сонан
Сұқтанба құр сорайған қарасына...
Өзіне өзгелерді тең көрмейтін,
Соншама бұл бидайдың дәні көп пе?

Семантикалық кесте «Кейіпкерлер сөйлейді»

Кейіпкерлер сөзінен үзінді Әке Бала
Бір іске тұрмын мен қайран қалып...
Өзгесі төмен қарап бүгілгенге,
Ойлама кем екен деп бәрі сонан
Сұқтанба құр сорайған қарасына...
Өзіне өзгелерді тең көрмейтін,
Соншама бұл бидайдың дәні көп пе?

Мұғалімнің аты-жөні:Бейбитова Б.М
Сынып 8 Қатысқан оқушылар саны: Қатыспаған оқушылар саны:
Сабақтың тақырыбы: Қазақ әдебиетіндегі тұңғыш роман – «Бақытсыз Жамал» .Кейіпкерлер әлеміне сипаттама
Сабақ негізделген оқу мақсаты 8.Т/Ж3.Көркем шығармадағы образ. Көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу.
Сабақ нәтижесі:
Көркем шығармадағы мінездеуге мысал келтіре отырып, жіктейді.
Бағалау критерийі Шығарма кейіпкерлерінінің мінезін сипаттайды
Тілдік құзіреттілік Пәндік лексика мен терминология: тарихи, көркемдік құндылық, пікір, көтерілген мәселе,үндестік.
Диалог пен жазылымға арналған тілдік қолданыстар:
Менің ойымша...
Менің байқауымша...
Шығармада көтерілген мәселе жайында былай ойлаймын...
Шығарманың басқа шығармалармен үндестігін салыстыра қарайтын болсақ:
Шығарманың тарихи және көркемдік құндылығы мынада деп білемін:

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Ресурстар Оқулық,интербелсенді тақта, суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар ,топтық тапсырмалар, кері байланыс, стикер
Пәнаралық байланыс Музыка, қазақ тілі.
Алдыңғы оқу
Сабақтың жоспары
Жоспарланған уақыт Сабақ барысы :

Үй жумысын тексеру. М.Дулатұлы «Бақытсыз Жамал» романы еді. Шығармадағы кейіпкерлерге,салт-дәстүрге баға беру
«Микрафон» әдісі
1.Жамалдың өліміне кім кінәлі?
2.Жамал неліктенет әділетсіз қоғамның құрбаны болды?
3.Сәрсенбай мен Байжанның іс-әрекетіне қандай баға берер едіңдер?
4.Романдағы салт-дәстүрге (қалың мал) көзқарасыңыз…
5. Ақылына көркі сай сұлу Жамал неге бақытсыз болды?
6.Жазушы неге оны бақытсыз етіп суреттеді деп ойлайсыңдар?
8.Ғали өз бақыты үшін қаншалықты күресе алды?
9.Қазақ және әлем әдебиетінде осы тектес қандай шығармаларды білесің?
10.Махаббат жолындағы күресті әлеуметтік теңсіздік үшін күрес қарастыруға бола ма?

Бүгінгі сабақтың тақырыбы және оқу мақсаты, бағалау критерилерімен таныстырып өту.
Кейіпкерді табу

Сөзге ергіш, басының билігі жоқ,байлыққа қызыққыш Уәдеге берік,
сүйгеніне адал жан Мейірімді , Жанашыр,
Ақылды әйел
Жеке жұмыс
Оқыған шығарма бойынша кейіпкерлерге мінездеме жазу.
Жұппен жұмыс
Жұппен талқылау
Теріп жазған мысалдарын жұп болып талқылайды, кейіпкерлер туралы мәлімет айта ды

Оқушыларға 10 сұрақтан тұратын тест беріледі. Осы тестті орындап болған соң, оқушылар тест жұмыстарын бір-бірімен алмастыра отырып, дұрыс жауабымен тексеріп шығады.

«5»- 9-10 ұпай
«4»-7-8 ұпай
«3»- 6-5 ұпай
«2» -4-0 ұпай
Тест:

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

1.«Бақытыз Жамал» романының тақырыбы:

A. Ескі әдет- ғұрыптың қыспағына түскен жастар

B. Екі жастың махаббаты

C. Әйел теңсіздігі

D. Болыстыққа таласу

E. Жас қазақ қыздарының қалың малға сатылуы

2. — Міне, мен сіздерді шақырғаным, «үмітсіз — шайтан» деген, «мал бітпес жігіт болмас, құрарына қара, ұл таппас қатын болмас, тұрарына қара» деп, бұл уақытқа шейін сабыр етіп едім. Кімнің сөзі?

A. Құрман ата

B. Сәрсенбай

C. Бекжан

D. Сайболат

E. Ахметжан

3. Енді тәуекел деп, атыңызды бір шығарып қалсаңыз қайтер екен? Міне, сайлауға да үш ай қалды. Көп болса, үш жүз теңге шығар. Сіз мақұл көрсеңіз, біз өзімізге қараған Құрман болып билікке сайлағымыз келеді, халық сөзді бір сапарға қалай тастап кете қояр екен деп ойлаймын. Сәрсенбай біраздан соң: «Өздерің біліңдер», — деп жауап қайтарды. Осы жерде Сәрсенбайдың қандай мінезін байқалады.

A. Қой ауызынан шөп алмайтын ,жуас

B. Ауызын ашса жүрегі көрінетін,аңқау

C. Тәуекелге бел буғыш

D. Өзгенің тілін алмайты,бірбеткей

E. Дәулетке қызыққыш, сөзге ергіш.

4.М. Дулатовтың «Бақытсыз Жамал» романындағы оқиға немен аяқталады?

A. Байжан Сәрсенбайға «құдай қосқан құдам ғой» — деп, кешірімге кісі жіберді.

B. Ақырғы тіршілігінің минуты жетіп, жапан далада Жамал жан тәсілім қылды.

C. Боранды түні Ғалидың қабірінің басын құшақтап отырып, Жамал талып кетті.

D. Жұман сол жерде тұра сала кеудеге тепкілеп, Жамалды талдырып тастады.

5. — Жамалды өзінің теңіне береміз. Байжанның баласы жаман дейді, атасының байлығы не керек, Екі дүниеде Жамалдың обалы саған болсын, би болмақ тұрсын, патша болатын болсаң да Жамалды неғып сондай жаманға қиып бермекші боласың?

A. Қалампыр

B. Шолпан

C. Жамал

D. Сара

E. Злиқа

6.«Бұл жігіт орта бойлы, қияпатты, бетінде азырақ қорасан дағы бар, жаңа мұрт шығып келе жатқан, сөйлеген сөзі сыпайы, әдепті, киімі ноғайшалау.Кімнің портреті

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

A. Жұман

B. Байжан

C. Нұрмаш

D. Фатихолла

E. Ғали

7.«Бақытсыз Жамал» романындағы Ғазиз атты кейіпкер қандай қызмет атқарады?

A. Молда, мұғалім

B. Ғалидың құрдасы

C. Сәрсенбайды азғырушы екі кісінің бірі

D. Нұрмаштың досы

E. Шолпан босанғанда сүйінші сұрайтын жігіт

8.Сәрсенбай билікке кіммен таласты ?

A. Байжанмен

B. Нұрпейіспен

C. Нұрғиса

D. Нұржанмен

E. Абылай

9.«Ұрғашының шашы ұзын, ақылы қысқа».Кімнің сөзі

A. Жұман

B. Байжан

C. Нұрпейіс

D. Сәрсенбай

E. Қалампыр

10. 1914 жылы «Арысұлы» деген бүркеншік есіммен жазған «Роман не нәрсе?» деген мақаласында Міржақыптың «Бақытсыз Жамалы» туралы «Қазақта бұрын роман жоқ еді. Біздің арамызда қазақша бірінші роман жазып шығарған Міржақып Дулатов болды. Оның «Бақытсыз Жамал» деген романы 1910 жылы басылып жарыққа шықты...»

A. С.Сәдуақасов

B. М.Әуезов

C. А.Байтұрсынов

D. Ә. Бөкейханов

E. К. Кемеңгеров

Үйге тапсырма: Романдағы кейіпкерлерге мінездеме беру

Оқушылар стикерге өздерінің пікірлерін жазып жапсырады

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.